

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegraful este de două ori pe săptămână: Miercuri și Sâmbătă
— Prenumerățiunea se face în Sibiu la espeditura foiei; pe afară la Ce. R. poște, cu bani gata, prin scrisori francate, adresate către espeditură.

N^{ro} 10. ANULŪ I.

Sibiu 4. Fevruariu 1853.

Prețului prenumerațiunei pentru Sibiu este pe anu 7. fl. m. c; ear pe o jumătate de anu 3. fl. 30. cr. — Pentru celelalte părți ale Transilvanii și pentru provinciile din Monarhia pe unu anu 8. fl. ear pe o jumătate de anu 4. fl. — Inseratele se plătescu cu 4. cr. șirulu cu slove mici.

Agricultura. Economia de câmpu.

II.

Este mare folosul ce poporul român agricol aru poté dobândi prin învățatură și povețe cu glasu viu dela ómenii iscusiti în lucrarea economiei de câmpu; este securu rezultatul la care aru poté ajunge și prin citirea scrierilor și cărților publicate de agronomi practici: dar afară de acestea mai sunt și alte mijloce prin care agricultura se ridică la o stare înflorită, și între acestea locul celu dintăiu ilu ocupă soșietățile agronomice.

Decănd s'au petrusu ómenii de adeverulu acesta, că cu poterii unite se facu lucruri mari, nu este nici o ramură de activitatea omenescă, pentru a căria întreprindere să nu să fie formatu soșietăți. Fenomenulu acesta este o urmare a culturii înaintate, și pentru aceea cu cătu unu poporu este mai cultivatu, cu atātu numeră și mai multe soșietăți de acestea de totu felulu. Și într'adeveru, aceste însoșiri de bună voiă a mai multor ómenii pentru dobândirea unui scopu folositoriu, reunindu mai multe talente, cunoștințe, esperienții, și cu unu cuvântu mai multe poterii, suntu totuđeuna în stare de a face mai multu de cătu ceea ce aru poté face unu omu singuru, seú și mai mulți cându nu lucră în armoniă și după unu planu. După natura unor asemene soșietăți este învederatu, că precum s'au formatu însoșiri pentru exploatațiunea industriei, a commerciulu, a artelor și a științelor, a trebuitu să se formeze și pentru desvoltarea și perfecțiunarea agriculturii. Fiinducă prin soșietățile agronomice nu numai cultura, îndestularea și fericirea popórelor crește, ci printr'acesta ciar și poterea statulu sporește și se înmulțește, Statele încă se interesază de assemene însoșiri, și cându se formază, le încuragiază, le sprijine, și le dă ajjutóriele de care potú avé trebuintă.

În monarhia austriacă mai multe popóre au soșietăți agronomice organizate și active, care își întrebuintează cu folosu minunatu poterile spre redicarea și înflorirea agriculturii. Ore nu s'aru poté și n'aru trebui și poporul român să se folosescă de o assemene însoșire, spre a'și exploata mai bine economia sea de câmpu, singurul isvoru de cultura, îndestularea și fericirea sea? Vorbindu de o soșietate agronomică, nu înțelegem că mai mulți ómenii aru trebui să se însoțescă pentru ca să lucre pământulu în comune; pentru că nicăiri nu se potrivește mai bine ca aci adeverulu acesta: că domnia multiplă nu e bună. Acei cari vréu să iae parte la o assemene însoșire, potú să'și lucre pământurile lorú neopriți de nimene; și nu e nici togmai trebuintă neapărată ca fiecare membru alu soșietății să fie economu de pământu. Scopulu unei assemene soșietăți este ca să adducă în agricultură astufelu de înlesniri, îmbunătățiri și perfecțiuni, pe care unu omu singuru nu e nici odată în stare de a le adduce. De sfera unei soșietăți agronomice se ținú punctele următorie: Mai întâiu toți membri însoșiti își comunică esperiențele lorú făcute în agricultură

despre obiectele nelămurite, rari, importanți, pentru ca să se caute cauzele lor, și apoi să se deducă regulile ori pentru dobândirea unui folos mai mare, sau pentru încungiuirea daunelor. Aceste comunicații se fac întâi cu adevărat numai între membri societății; dar mai pe urmă se împărtășesc publicului spre învățatura și folosul lui. După aceasta societatea cu cîltuierile se face cercări și experimente noi sau cu plante și vite ori alte animale neobiceșuite, ori cu mașini și instrumente noi, sau cu metode noi de a cultiva plantele și vitele, și de a întrebuința mașinile și instrumentele. Aceste cercări și experimente le fac membrii societății în pământurile și economiile lor proprii, și apoi rezultatele ce se dobîndesc se fac cunoscute spre știința și întrebuințarea publicului. Cînd unele produse n'au căutarea și prețul cuviințos aci în țară pe loc, societatea caută alte drumuri de desfacerea lor prin relațiile în care se pun cu târgurile, negoțării și trebuințele altor popoare. Spre a încuraja producția agricolă și a-i da sîmîntă, societatea hotărăște premii și răsplătiri, pe care le împarte la agricultorii activi și iscusiți pentru produsele noi sau și pentru cele vechi cînd sunt bune și frumoase, precum și pentru vreun mod nou de cultura vreunui produs. Aceste premii împărțite cu măsură, cunoștință și cu dreptate, servesc foarte mult spre onoare și încurajare. În sfîrșit, decît societatea are loc și înlesnire, ea întemeiază colecții de produse, de modele și de cărți, acîrora întrebuințare este de un mare folos pentru Economii de cîmp. Pentru ca ostenețele societății să aibă rezultatul cel mai dorit, ea trebuie să și publice totdeauna toate lucrările se prin gazete sau broșuri, pentru ca folosul să se lătească la tot publicul agricol. Este învederat că pentru a putea societatea să ajungă la scopul său, îi face trebuință să aibă în dispoziție și bani; dar acestia se pot aduna printr-o contribuție de bună voie ce fiecare membru al societății se va îndatora a da pe tot anul. Organizația unei asemenea societăți agronomice este un lucru foarte ușor. Îndată ce se găsesc membri cari vrî să iae parte la o însoțire atît de folositoare, se fac statutele spre a se subșterne la aprobarea înaltului Gubernu. Prin statute se hotărăște timpul și locul unde se adună societatea, se dispune totă sfera lucrărilor ei, și societatea primind suffletul intră în viață.

Nu e îndoelă, că o asemenea societate la poporul român va avea a se lupta la început cu multe greutăți și pedice; dar prin zel și stăruință se va întemeia cu încetul, va prospera, și și va revărsa facerile se de bine asupra agriculturii poporului român, spre înmulțirea fericirii lui și spre creșterea puterii statului.

Monarhia Austriacă Transilvania.

Sibiu 2 Fevruariu. Maiestatea Sa ce. r. Apostolică cu Pre înaltul emis din 29 Ianuarie a. c. s' a îndurat pre grațios a denumi pe D. Friderih Lucu fostul până acuma președinte la ecsactoratul cameral în Sibiu, de Președinte la ecsactoratul de stat al Transilvaniei; iar pe D. Iosif Porșinșci fostul consultor de Rațiune în Galiția și referinte la înaltul Gubernu civile și militare de aci, de Vicepreședinte tot la acel ecsactorat.

– Pe la noi s' a mai lătit încă și faima că dintre DD. Referinți de gubernu ar mai fi încă 4 denumiți de consilier de locotenință.

– La D. Librariu Craps în Sibiu a eșit desubt tesc în limba germană „Prescurtare enciclopedică a științelor cameralistice“ de D. Henrich Smidt Professore p. o. în Academia de drepturi din Sibiu, și

cavaleru alu ordinului Franțiscu Iosif, carea se recomandă doritoriloru de a se lumina în ramura acestorū științe.

– Mesagerulū sibianū ne spune că nóptea din 26 spre 27 a lunei lui Ianuariū ar fi arsū în Turū, iară nóptea din 25 spre 26 Ianuariū c. n. în satul Belū a arsū grajdiulū și fānulū unei gazde, fără să se știe până acuma cum s'a nāscutū foculū.

– Societatea de meserii și de industriā ținu în 5 Fevr. c. n. o adunanță generale, care fu descisă prin Președintele ei D. Traūgotū Binder. În acēsta adunanță se aleserā funcționari noi ai societății.

Sibiiū 2 Fevruariū. Adese orū auzimū pre uniū și pre alții vāitānduse, că cālātorindū la vr'un locū mai depārtatū, aū fostū arestați, și numai după mai multe molestii érāși scāpați. Dēcā ne apropiemū mai bine de asemenē ómenī, și'ī întrebāmū mai cu démārunțulū despre caūsa arestării lor, ni se spune, că acēsta s'a întāmplatū, pentru că n'aū fostū provezuți cu cuviinciosulū paspertū de drumū. – Într'adevărū, înainte de a. 1848 poté cineva cālātori prin tótā Transilvania și Ungaria, fără de a mai fi întreatū de pasūportū. Astāzi însă s'aū prefācutū lucrurile cu totulū altmintrea. Guvernulū, prelāngā grigea ce o are pentru înaintarea binelui și a fericirei popórelorū din monarhiā, se nevoește totdeodatā a susținē ordinea cea bunā și securitatea atāt personale, cât și reale, fără de care tóte emolumentele, care ni le amū poté cāștiga, sântū numai o himerā. Aū cum va poté neguțietoriulū să pórte comerțilū cu folosū, dēcā drumurile vorū fi pline de lotrii, și bolta lui în totū minutulū espusā pericolulū de a fi spartā prin furī? Cum va poté meseriașulū să'și eserce meseria sea, dēcā nu va fi sigurū cu vieața și cu averea sea? Poteva țerenulū să'și lucre cāmpulū, și să mérgā cu bucate în învecinata cetate, dēcā 'i va, poté orī ce omū reu să'ī ésā înainte, și să'lū despóie de tóte? Fiind darā ordinea cea bunā și securitatea publicā, un bunū atātū de prețiosū pentru tóte clasele soțietății cetățene, cine este care să nu saluteze cu bucuriā acele mesure, care servescū spre susținerea acestui bunū. O astfeliū de mesurā fórtē importante e întroducerea pasportelorū. Mesura acēsta e un mijlocū pentru descoperirea ómenilorū celorū reī. Unū omū cu consciința curatā nu se sfiește, vrāndū a cālātori la drumū, a se presenta la deregātoria competente, și a'și scóte pasportū; numai celū ce se știe vinovatū cu vr'o faptā nelegiuitā, nu cutézā a se arāta la organele securității publice, și așia retācește fără de pasportū, până când cade în mānile judecāții. – Darā fiind că totuși se întāmplā fórtē desū, ca uniū din caūsā, căci nu cunoscū ordinațiunile mai înalte în privința acēsta viginte, să mérgā la drumuri neprovezuți cu documentulū cuviințiosū, și așia să dee preste niște neplāceri, să nu lipsescā preoții, notarii, și alții cariī sântū mai adāpați întru cunoștințele ordinațiunilorū mai înalte, a le aduce acestea poporulū aminte, căci în cipulū acesta vorū scāpa pe mulți de o miiā de molestii, érā pe organele publice de neplācerea, de a tracta pe ómenii de omeniā într'unū modū cu ómenii cei reī.

Alții érāși se plāngū, că nu se potū însura înainte de alū 22-lea anū. Darā să privimū lucrulū mai deaprópe, ca să vedemū, că óre aū cuvāntū de a se plānge. E adevāratū, că înainte de a. 1848 însuratulū nu era supusū la atātea greutăți, ca astāzi. Atunci nu era raritate a vedē feciori de 16 ani cāsātoriți, și érāși copile de 12-13 ani învălitate. Dar óre cunoșteau asemenē ómenī, cariī așia zicāndū, de la jucāreele copilārești, trecēu deodatā, ca prin unū saltū mortale, la statulū cāsātorieī, cunoștēu, zicū, datoriele cele grele legate de acestū statū, știēu să le împlinescā, avēu vr'o ideā despre aceea, că ce e a fi tatā, și mamā de familiā? Apoi ce feliū de generațiune se naște din asemenē ómenī? Aū nu niște pitici, ómeni nedepliniți? Acestē întrebări singure, fără de a mai avē lipsā, ca să le resolvāmū, vomū convinge pe orī cine, că însuratulū celū afarā de timpū n'aū adusū nici unū bine, ci numai reū. Dar apoi cândū se întāmpla

câte o regrutațiune, căde sórtea totú pe ómenii căsătoriți, carií apoi trebuiaú să'și lase familiile în cea mai miseră stare. – Cu întroducerea însă a normeí de a nu se căsători cineva înainte de alú 22-lea anú pe cele sus atinse sântú parte mare înlăturate. Feciorulú se însórá, cândú e destulú de coptú și la minte și la trupú pentru a poté porta greutățile vieții casnice, și pre lângă acéstă lege nici nu e așa mare lipsă de a lua la miliția tați de familiă, căci mai întâiú se tragú sub sórte feciorii ceí de 20 21 și 22, de aní, și numai atunci se păsește la celelalte clase de aní, cândú nu se poté complini numărulú din cele dintâiú trei clase. – Unde însă împregiurările casnice silescú pe vr'unú tinerú de a se căsători înainte de anulú 22-lea s. e. cândú părinții sântú cu totulú bătrâni și nepotincioși, atunci asemené feciorú, adresându-se pre lângă atestatulú medicú la locurile mai înalte pentru licenția, capătă voiă de a se poté căsători și înainte de alú 22-lea anú. Iară înainte de anulú alú 18-lea nu i se poté da licență din privința sânetății, afară numai la vreo întâmplare estraordinariă, unde natura a îngritú mai timpuriú de o maturitate și desvoltare perfectă a trupulú.

Sibiiú 4 Fevr. Asérá ținu D. Profesore Neígeboren o prelegere interesante fórte aspră asupra aerolițiilor, ce căzură în 4 Septembre c. n. 1852 nu departe de meze-Madarasú, apoi se citi și reportulú comisiunei în privința lorú. Despre care de altă dată mai multú. – D. Profesore Carolú Șulerú citi unú documentú multú interesante pentru întâia emigrare a germanilorú în Ungaria și Transilvania.

Sebeșú în 12 Fevruariú c. n. Mă grăbescú a vă înșciința despre o nenorocire, care se întâmplă în vecinele nóstre sate Strugariú și Pianulú de Susú. La 7 ale acesteí luní până a nu se face încă zioă bine, unú lupú înfricoșatú se slobozi în satulú Strugariú și repezindu'e cu o furiă cumplită asupra orí ce'i venia înainte mușcă în numitul sat șesesprezece ómeni totú la capú și la obrazú. Dintre aceștia sântú mai tare vătămăți: doí bărbați și doe femeí: ceva mai ușorú alți șese bărbați totú în față și la capú; iar mai puținú încolțiți: doí bărbați și trei femeí, cu totulú șesesprezece persóne. Totú în acestú satú mai năvăli feara înfuriată la patru cai, trei vaci și unú porcú, dintre carií, pe acestú din urmă ilú mușcă atâtú de cumplitú, în cătú ceru trebuința, ca de locú să se nimiciască. Din satulú Strugariú lupulú o luă la Pianulú de susú unde iarăși mușcă șese persóne înfricoșatú. Între aceste sântú cincí bărbați și o femeie: între bărbați se află și preotulú românescú de legea răsăriteană, pe care tocma cândú mergea la sfânta biserică, ilú mușcă de o buză și de o parte întrégă a obrazului, după aceea mai încolți și alți doí cai și trei vite cornute. Peste totú dară se încolțiră prin acéstă féré înverșunată 22 persóne, care astăzi din porunca ocărmuirei tóte se află subt cură doftoricescă aici în Sebeșú, unde s'a îngritú, ca să li se dee tóte cele trebuincióse. Pe lupú mai târziú ilú omorără trei români din Pianulú de susú cu ciomegele, și după cercetarea ce i se făcu din partea comisiunei doftoricești, se dá cu socoteala, că elú nu arú fi fostú turbatú. Vitele încolțite de dânsulú încă se află subt priviegiare. Din partea ocărmuirei locale s'a făcutú de locú raportú la locurile mai nalte. Totodată se dede strânsă poruncă, ca să se lege toți cãnií, ce se află în acele doue sate, ca nu cumva să se nască vreo nenorocire și mai mare în acea întâmplare, când lupulú arú fi fost turbatú. – Eú din parte'mí nu voiú lipsi a ve înșciința din cândú în cândú despre cursulú ce va lua cura acelorú ómeni nefericiți.

Belgradú. 1 Fevr. La începutulú anului acestuia se lățisă făima despre omorulú unor Gendarmí în multe feliuri. Adevurulú lucrului se vede din osânda ce judecătoria marțială dela Belgradú a dictatú asupra concernicilorú Individe și carea totúdeodată ne dá dovadă tristă, ce face mintea próstă și fapta nesocotită.

Io Andrașu din Medviș în Districtul Belgradului în Ardélu născut, de 29 ani, de religiunea reformată, neînsurat, soldat de rând la regimentul de Infanterie Arhiducele Carolu Ferdinandu Nr. 51.

Io Iștvanu, din Medvișu născut, de 24 ani, de religiunea reformată, însurat, fără copii, țeranu.

Io Marți din Medvișu născut, de 19 ani, de religiune reformată, neînsurat, slugă, și Venter Gioergiu iarăși din Medvișu născut, de 18 ani, de religiunea reformată, neînsurat:

Prin legiuita cercetare ce s'a făcutu cu ei suntu dovediți după însăși mărturisirea lor, cum că în 22 Decembre 1852 c. n. pe drumu dela Medvișu către Silie Io Iștvanu și Io Marți ar fi năvălitu asupra a doi Gendarmi Iosefu Neibert, și Mihaelū Lazar, cari escortau pe desertorele militare Io Andrașu, celu prinseseră în noptea trecută, și era fratele lui Io Iștvanu, cu acelū scopu ca se'lū scape, și trintindu-l la pământu, iaū desarmatū, și după aceea în tovăroșiă cu Io Andrașu iaū maltractatū cu propusū ca se omorā atātū de multū, până iaū și omorātū; iară Venter Gioergiu, care la năvălirea acēsta s'a fostū întorsū îndărăptū, văzându cee ce s'a făcutū, a alergatū iute și a luatū pușca dela Gendarmulū Lazar cu propusū reū, dar la maltractarea Gendarmilorū n'a luatū parte, ci numai la ștergerea urmelorū acesteī crime. Afară de acēsta Io Iștvanu, Io Marți, și Venter Gioergi șiau apropiatū baniī, și alte efecte, ce ducēu cu sine Gendarmiī omorāți, și subt maltractare căzuseră pe pământu, și o parte din bani iaū celtuitū în tovărășiă cu Io Andrașu.

Judecata marțială care s'a ținutū după legi în 26 Ianuariu c. n. a osănditū pre criminaliī acești și anume pe Io Andrașu, Io Iștvanu, și Io Marți pentru criminea de omorū și al silnicei împrotiviri cătră vigiliă, la cei doi de pre urmă îngreoeată cu furtū, iară la celū din tăiū luandū parte la furtū și prin absentățiune, la mórte prin ștréngū.

Iară pe Venter Gioergi pentru silnicia publică îngreunată prin furtū la robiă de 2 ani în fere ușiore.

Acesté osānde după ratificațiunea mai înaltă s'a publicatū la 4 Fevruariu și pedépsa morțiī s'a sevărșitū la cei trei Io în 7 Fevruariu c. n.

Bănatū. Timișióră. 30 Ianuariu. La noi mai osāndi judecătoria marțială pe unū Toma Ardeleanu din Ianova, Lazarū Găltofăr din Jidovarū și pre Acimū Covacina din Furoticū pentru pitularea armelorū pe lângă perderea armelorū pe cei doi din tăiū la arestū de 8, iară pe celū de pe urmă la arestū de 6 septemāne în fere.

– Balulū ce s'a datū în sala dela otelulū trei regi în fabrică din partea asoțiațiunei sārbești de lectură a fostū unulū din cele mai frumóse, și vesele. Pe lângă creșulū jocū sārbescū, colo numitū, vedēi grandetiā nóstră Romana și fudululū Giardaș al Magiarilorū emulānduse cu voivodianca sārbilorū, pe lângă copilăreșulū cvadril alū Franșosilorū și nebunulū Valțū alū Germanilorū.

Austria. V i e n a 10 Fevr. În 5 Fevr. aū datū ambasadorulū Franșozescū de aci în onórea însurării Împăratulū Napoleone unū balū fórte strălucitū. Între óspețiī cei numeroși, ca la 400 de persóne, se aflaū Înălțimile lorū Arhiduciī Carolū Ludovicū, și Vilhelmū, Ducele din Viurtembergă, Ministriī, întregulū corpū diplomaticū, și tóte notabilitățiī aristocrației de aci.

– Despre Contele Lainingen, carele a plecatū ca ambasadorū estraordinariū alū Austriei la Constantinopole, până acum numai atātū se știe, că ar fi ajunsū sănatosū acolo. Despre succesulū misiunei sele nu putemū încă nemica ști de sigurū. Cu tóte acesteā însă se vorbește tare în cercurile diplomatice, că dela St. Petersburgū ar fi sositū o notă fórte urgentă la Constantinopole. Și fiindū că de altă parte se știe,

că Englitera nu se va amesteca în trebile turcești, de ore ce dânsa privește la Montenegro ca la o minuțică, așa nu se mai îndoescă cei cunoscuți cu trebile aceste, că diferența acesta în scurtă timp se va sevărși cu succes bun, ciar și în aceea întâmplare, când Omeru Pașa ar fi atât de norocos cătu ar cuprinde Cetinie.

Lombardia. Mila n ũ 7 Fevr. Dep. tel. Ierı după amezăzi s'a întâmplat ũ o turburare a liniștei. O rotă provăzută cu pistole, cuțite și alt ũ feliu de arme, care la 5 ore după amezăzi întreprinse un ũ atac ũ asupra vigiliiei capitale, fu risipită. Asemene se întâmplă atacuri nŕoapta asupra unor ũ oficiali și soldați. Turburarea fu numai decăt ũ cu energiă sugrumată. La 8 ore sĕra liniștea era restaurată, și nu s'a turburat ũ mai mult ũ. Douezeci și opt ũ de individe s'a ũ prins ũ cu armele în mână. Tŕoate semnele arată, că atacul ũ acesta criminale se trage dela partida revoluționariă de afară, ca să sperie pe pacinicii locuitorii, și să'i abată de la veseliiile carnavalului. În contra vinovaților s'a pornit ũ procedura criminale.

Jurnalul ũ ministeriale „Corespondința Austriacă“ comenteză aceste întâmplări într'un ũ articol ũ mai lung ũ, în care zice, că încercările aceste revoluționarie n'ar avĕ de scop ũ, de a resturna starea presinte politică din Italia, căci capi ũ revoluțiunii sânt ũ cu mult ũ mai cu minte, decăt ũ să nu pricĕpă, că o asemenea întreprindere în giurstările de acum nu pŕoate avĕ nici un ũ rezultat ũ favorabile. Dară prin asemenea cravaluri voiesc ũ a aduce numai în conflict ũ pe locuitorii cei pacinici cu puterea statului, ca așa curgând ũ sânge, să semene ură și înverșunare în inimile locuitorilor ũ asupra Guvernului. Adaogă mai încolo jurnalul ũ ministeriale, că corifeii revoluționari se înșelă, dacă mai cred ũ, că prin asemenea mijloce vor ũ mai potĕ înșela pe popŕo, cum le a ũ înșelat ũ la a. 1848, și că Guvernele astăzi sânt ũ altmintrea pregătite și dispuse, decum erau atunci.

Mila n ũ 8 Fevr. Dep. tel. Liniștea și ordinea nu s'a ũ turburat ũ mai mult ũ. În provinci ũ încă domnește liniște deplină. Poporul ũ se arată de comun ũ fŕoarte indignat ũ în privința atentatului, care tocma pentru aceea se vede a fi fost ũ întreprins ũ, căci poporul ũ s'a arătat ũ atât de vesel ũ și aplecat ũ spre petrecanie. Dauna, ce s'a ũ causat ũ comerciului și industriei prin întreruperea petrecăniilor ale carnavalului, e nespus ũ de mare. Dintre resculații cei prinși cu armele în mână, s'a ũ pedepsit ũ astăzi șese cu mŕoarte prin streang ũ, ĕră unul ũ prin glonț ũ.

Franția.

Paris. 5 Fevr. Monitorele împărtășește de vr'ŕo câteva zile încŕoici necurmat ũ adrese de gratulațiune de cătră reprezentanții comunităților din privința însurățiunii lui Napoleone. În Franțozii, cari se află prin țere streine, s. e. în Germania, și în Italia, făcu căsătoria Împăratului cea mai bună senzațiune. Pretutindenĕ s'a serbat ũ evinemântul ũ acesta cu „Te Deum“. Numerul ũ celor amnestisați cu ocasiunea nunteii împăratești se urcă, nu la 3000, precum s'a zis ũ mai înainte, ci la 4312 de individe; dară între toți acestia abia se află vr'ŕo notabilitate mai însemnată.

Paris. 6 Fevr. Astăzi a arestat ũ poliția pe mai mulți legitimisti. Generalele Vicontele de St. Priest, și alte persŕone însemnate se arestară azi de diminĕță în locuințele lor ũ. Se vorbește, că și mai mulți jurnalisti din partida legitimistică s'ar fi prins ũ. Arestările s'a ũ întemplat ũ între 6-7 ore, după care apoi li se vizitară și casele. Căusa arestării nu se știe.

Paris. 9 Fevr. Generalele St. Priest și alți vr'ŕo cățiva se sloboziră ĕrăși. Jurnalul ũ Pei amenință celor remași în prinsŕo cu mĕsure de siguranță.

Anglia.

London 4 Fevr. Gazeta „Morning Chronicle“ organul Lordului Aberdeen, carele este astăzi șeful cabinetului englezesc, are următorul articol momentos în privința evenimentelor din Montenegro: Este lucru prăfăsc, că Austria cu neodihnă privește la o luptă, care curge la granițele ei cu atâta cruditate. Interesele Austriei au trebuit prin ostilitățile lunelor trecute numai se scază, fără de a atrebuî guvernului împărătesc niscări planuri ambițioase, trebuie omul cu totu dreptul să presupună, că gónele, ce au a suferi supușii porții cei de viță slavică au trebuit să producă în Viena o mare neplăcere. Domnia turcă în Europa este în zioa de astăzi un ce numai suferit. Varvară, cum este, ea nu pôte pretinde simpatiile nóstre, de și susținerea ei pe unu timpu s’ar vedé a fi folositoria în privința politică. Décă însă pórtă nu voește să primescă consiliul gubernelor civilisate, decă dânsa – răzimându-se pe zelotipia statelor învecinate – vré săși întindă influința și teritoriul seú, atunci cu bună sémă se potú esca pretesturi de întrevinire, alú cãrei sevărșitú nu pôte fi altulú decâtú numai slăbirea și înjosirea Turciei. Noi nu voimú a întări, că ar fi și venitú tréba pân’acolo, atâta însă e sigurú, că politica de acum a Sultanului merge într’acolo, ca să provóce întrevinire a poterilorú celorú mari. Adeveratú, că integritatea Turciei e garantisată prin tractate, decă însă s’ar vedé, că influința cea amicabile a acelorú state, care au încieatú aceste tractate, nu e de ajunsú, spre a mijloci dreptate supușilorú de relegea creștină din Turcia, atunci vorú trebui îndatoririle cele diplomatice să asculte de opiniunea publică a Europei – vătămata prin purtarea susatinsă a porții. Nicí o potere civilisată din Europa nu poté sprigini miserabilia varvariă a Turciei. – Turcia este slăbită. Desființarea acestei împărății, care odată a fostú atátú de puternică, e aprópe, și trebuie să se accelereze, decă Turciú să țin cu amândoe mánile de o sistemă, pe care de unu timpú încóce a adopat’o partida, ce se află astăzi în Constantinopole la cãrmă.

Nicí Rusia nicí Austria nu potú suferi ocupațiunea militară a montenegruului. Mai bine ar nemeri-o pórtă; când ar cere mijlocirea Austriei. Cum pășește însă pórtă în cipú agresivú, numai decâtú cea dintăiú urmare va fi, că integritatea împărăției otomane va fi aruncată între vorbele cele obsolete. Adese orí a fostú vorba despre intrigele rusești în privința Turciei; însă pe Țarulú nulú potemú osândi, de vomú socoti, că supușii porții mai bucurosú ar suferi despotismulú celú bine organizatú alú Rusiei, decâtú tiranica volnicia a pașilorú, cariú nu sântú supuși la nicí unú feliú de respundere. În zadarú, Turcia nu cugetă seriou despre cultură, pentru aceea cea mai de aprópe catastrofă, care va urma în Europa, va trebui cu bună sémă să aducă cu sine gonirea dinastiei musulmanice din Europa. De ocamdată politica cea sănătósă a tuturorú Gubernelorú civilisate trebuie să fie, de a pregăti pe acele popóre a le Turciei pentru formarea unuí statú independinte, seú pentru o confederațiune, unú scopú, care numai așia se va poté ajunge, decă poterile vorú tribula pentru o administrare mai bună a Țerelorú acelora. Dar sub nicí unú feliú de împregiurări nu sântemú îndeptățiți pe temeiulú unei trebuințe politice a sprigini unú Gubernú cu totulú vervarú. – Tonulú din acestú articolú, precum și din altulú, carele a eșitú ieri în Times, asemenea acestuia, nu mai lasă nicí o îndoială în privința purtării Gubernului englezú în caúsa Montenegrină.

Miscele.

– În Jurnalulú vienezú „Amiculú Soldațilorú“ se publică câteva scițe dintr’o Istoriă a companiei transilvane din anii 1848. și 1849, care încă nu e publicată. Se vorbește, că acestú opú ar fi lucratú de

niște notabilități militari, care luă parte nemijlocită la evenimentele anilor memorati, și că în scurt timp se va tipări întregu.

– De când domnișora Montijo se făcu împărătesa Franțozilor, nu mai încetăză gazetele de a scocioră după totu, ce stă în raportu cu frumoșa împărătesă. Uniū mergu atât de departe, încât întârescu, că fisionomia nouei împărătese ar semăna forțe multu cu a Mariei Stuartu – fosta ore cându regină a Scoției, care în a doua jumetate a secululu alu 16 lé sub Elisabeta Regina Angliei 'și pierdu capulu prin secure.

– Următorea întâmplare se zice, că ar fi deșteptatū în Împăratulū Napoleone, cugetulū de a lua pe domnișora Monișo sieși de soțiă. Înainte cu câteva septămăni călătorindū Napoleone la Compieni, și aflānduse într'o trāsură cu fiitorea Împărătesă, o întrebă pe ea, câte ore arată orologiulū dānsei. Domnișora se uită la orologiū, și văzu, că aū stātutū. Împăratulū rāzāndū de lucrulū acesta, scōte orologiulū seū, și încremeni, când văzu că și acesta stātu, și încă într'aceēșiī orā și minutū când stātuse și alū coconiței. Lucrulū acesta într'atāt l'aū pătrunsū la inimă pe Napoleone, încât din minutulū acesta 'și propuse de a 'și lua pe domnișora Montijo de soțiă.

– Gubernatorele de la Triestū a slobozitū următorea ordināțiune care merită de a fi imitată și de către alți: După ce nu încape nicī o îndoială, că animalele, care cu piciorēle legate se transportēză culcate în carū, daū o carne mai puținū sānetōsă și mai puținū gustōsă, și fiind că sāntū și respecturī de umanitate, care cerū, de a se lāsa obiceiulū acesta de transportarea animalelor de jungiat, și de osebi a vițēilor, aflā cu cale Gubernulū a opri acēstā transportare cu acea observațiune, că acelū măcelarū, neguțatoriū de vite, economū de câmpū seū cārāușū, carele începāndū de la 1. Aprile a. c. va transporta viței, seū altfelii de vite de tăiatū în susarātatulū modū crudelū, cu bună sēmă va cădē sub pedeapsă de doi florinī pentru fiece vită în cipulū memoratū transportatā în favōrea fondulū de sāraci alū comunitățiī aceleia, în care se va prinde. – Acēsta pōte servi și ómenilorū nostri, cariū umblă cu vite, de îndemnū, ca să se feriască și ei de orī ce tractamentū crudelū alū vitelorū.

– Împărăția turcēscă cuprinde 43,500 milurī pătrate cu o împoporāțiune de 34,000,000 de suflete, dintre care 15½ miliōne se aflā în Turcia europēnă, 16 miliōne în cea din Asia, și 3,800,000 în Turcia africană. După naționalitate luānduse, sānūt 11,800.000 Osmanī seū Turci, 7,200,000 Slavī, 4 mil. Romāni, 2 mil. Greci, un milion și jumātate de Arnauți. După religiuni socotinduse, sāntū 20 miliōne Moamedani, și 300,000 Jidovi, érá ceialți creștini.

– Tinerimea studiōsă romană din Urbea mare aū formatū o societate de lecturā sub manuducerea Domnului Professore Alesandru Romanū. Societatea aceasta se pre gātește acum a da afară un Almanacū literariū, din cauza acēsta se provocarā mai multe notabilități literarie romāne de a contribui cu câte un fruptū alū ostenelelorū sele literarie la înființarea zisului almanacū.

La mormântulū ei.

Sibiū în 1852.

Verse cerulū unde, vāntulū cu furtună
Facă calea aspră, greū de propășitū;
În ziorī de zioă, orī seara pe lună
La mormāntū aleargă unū nefericitū.

Pentru elu alu zilei luminosul soare
Stelele si luna indestertu lucescu;
Caci inima'i arsa nu'si afla racoare,
Pana candu din oci'i lacrimi nu resbescu.
Vesceda lui fata seamana c'o flóre,
Care primavera cresce resfatat;
Daru sugandun verme dulcea ei licore,
Pan'a nu da'n voltã, vezi, ca s'a uscatu.

Inima lui tristã, catu era de vie,
Fara bunulu sufletu, care'lu adora,
Ca s'a turturelei fara de soție,
D'a mai bate ageru, ah, va inceta!

Lãdița de Poștã.

D. Protopopu Ioane Negruțiu (Fecete) raspundemu la scrisorea cu datu din Clujiu 22 Ian. in „Gazeta Transilvaniei“ Nr. 6 ca Abcedare cu slove bisericesti si civili cu litere, cu slove si litere de scrisu se afla in dorita catime in Sibiiu legate curatu si bine cu pretiu de 12 cr. m. c. Cãtuiu pentru alte carți scolare ne rugamu sa fie in asteptare ca Inaltulu Ministeriu va ingriji de ele. Iara ce se atinge de aritmetica ce vre D. Prot. Negruțiu sa tiparesca, noi iamu da amicabile sfatu sa nu incepã nimica, caci aritmetice pentru scolii poporali din demãndãtiunea Inaltului Ministeriu de invatãmantu santu tocmai acuma in lucrare si potu se aibe mai mare trecere. La Sibiiu mai santu si alte carți scolare atatü ispravite catu si subtü tescu.

Înștiințare.

Spre direptiunea Dloru abonați, cari s'au intãrziatü cu prenumerațiunea, facemu cunoscutu ca cu numeri ce dintãiu de la 1-5. nu mai putemu servi.

Editura Telegrafulu

Cursul banilor la Viena in 10. Fevruariu. Calend. Noü.

Aurul _____ 117 $\frac{3}{4}$
Argintulu _____ 110 $\frac{1}{2}$

Redactor respunzetoriu: **Dr. Vasici.**

Editura si tipariulu Tipografie diecesane.